proLékaře.cz | 28.11.2026

Černý R, Machala L. **Neurologické komplikace HIV/AIDS. Praha: Karolinum 2007.** 303 stran. ISBN 978-80-246-1222-5.

Jedná se o monografii, která se věnuje nemocným s HIV/AIDS, a v české odborné literatuře tím zaplňuje dosud nepokrytou a přitom tak důležitou neurologickou i infekcionistickou problematiku. Autoři publikace – neurolog a dlouholetý konziliář na infekční klinice dr. R. Černý a infekcionista specializující se na oblast HIV/AIDS dr. L. Machala – si vytyčili nelehký úkol racionálním a přitom dosti vyčerpávajícím způsobem informovat čtenáře o tak hluboce specializované a přitom široké problematice.

Svou publikaci rozdělili na část obecnou, část speciální (s celkem 12 samostatnými kapitolami), část věnovanou vlastnímu souboru a nakonec kapitolu s doporučenými postupy. V obecné části se zabývají epidemiologií, imunopatogenezí, diagnostikou i nástinem rozvoje a současným stavem antiretrovirové terapie. Ve speciální části jsou jednotlivé kapitoly věnovány následujícím problémům: neurologické projevy primární infekce, HIV encefalopatie (s léčbou již méně častá a méně závažná), onemocnění míchy (primární i sekundární myelitidy – např. při průvodních virových infekcích), onemocnění periferního nervového systému při HIV (akutní i chronické neuropatie), postižení kosterního svalstva (HIV či toxické myopatie), infekční nemoci postihující nervový systém (např. herpetické komplikace, CMV encefalitida, kryptokoková meningitida, aspergilóza, cysticerkóza), nádory postihující nervový systém u osob s HIV infekcí (Kaposiho sarkom, primární lymfom CNS), cévní postižení CNS při infekci, neurologické nežádoucí účinky antiretrovirové terapie (zidovudinová myopatie, toxické neuropatie), záchvatová onemocnění při HIV/AIDS, bolestivé stavy při HIV/AIDS a demyelinizační onemocnění při HIV infekci. Jednotlivé kapitoly doplňuje celkem 11 vlastních kazuistik, které výrazně pomohou čtenáři přiblížit konkrétní nemocné přicházející s HIV/AIDS na specializované oddělení infekční kliniky FN Bulovka.

Vlastní soubor tvoří 55 nemocných (5 žen a 50 mužů) s detailním klinickým rozborem, imunologickými parametry (stupeň imunodeficitu podle počtu CD4+ T-lymfocytů, virová nálož podle počtu kopií HIV RN/ml), neurologickým nálezem i pomocnými vyšetřovacími metodami (včetně evokovaných potenciálů, EEG, EMG nálezu či MRI, likvoru).

Součástí publikace je rovněž výčet doporučených postupů a algoritmů diagnostiky neurologických komplikací HIV/AIDS.

Kniha je určena neurologům, infekcionistům i lékařům dalších specializací (psychiatři, neurochirurgové). I přes mnohdy stručný text s velkým množstvím informací je kniha dobře čtivá a zájemce v ní jistě najde informace o celém spektru různých klinických projevů a komplikací i doporučení pro další diagnostický a terapeutický postup.

doc. Edvard Ehler